

SPIS TREŚCI

DANUTA WALCZAK-DURAJ

Wprowadzenie	7
--------------------	---

RENATA DOPIERAŁA

Tożsamość wobec procesów cywilizacyjnych	9
Wstęp	9
1. Sposoby pojmowania tożsamości	9
2. Integracja europejska a kształtowanie tożsamości indywidualnej i zbiorowej	14
Podsumowanie	24

RAFAŁ RAFALSKI

Identyfikacje społeczne w dobie globalizacji	27
Wstęp	27
1. Globalizacja a potrzeba przynależności	27
2. Państwo narodowe, naród jako źródła identyfikacji społecznej	29
3. Organizacje społeczne – grupy obywatelskie	33
4. Trybalizm	36
5. Struktury ponadnarodowe – Unia Europejska	38
Podsumowanie	40

AGNIESZKA PAWLAK

Rola i znaczenie idei Europy Środkowej w procesie integracji europejskiej	43
Wstęp	43
1. Austro-Węgry – Europa Środkowa w jednym państwie	44
2. Mitteleuropa – Niemcy a Europa Środkowa	48
3. Europa Środkowa jako projekt alternatywny wobec dominacji ZSRR	51
4. Grupa Wyszehradzka a integracja europejska	55
Podsumowanie	57

AGNIESZKA PAWLAK

Przesłanki stosowania założeń i metod socjologii historycznej do badań nad tożsamością europejską	61
Wstęp	61
1. Socjologia i historia – wzajemne relacje	62
2. Historyzm i historycyzm a socjologia historyczna	69
3. Socjologia historyczna – założenia teoretyczne, perspektywy i metody badawcze	72
4. Przykłady badań z zastosowaniem metod socjologii historycznej	77
5. Badanie tożsamości kolektywnych a metody socjologii historycznej	80
Uwagi końcowe	83

TOMASZ KRAKOWIAK

O dwu dyskursowych strategiach oporu wobec procesów integracyjnych w Europie. Przypadek dyskusji europejskiej

Wstęp	87
1. Nowa jakość w procesie integracji. Relacja „centrum” – „peryferie”	87
2. Dyskusja ekspertów	90
Podsumowanie	98

KONRAD KUBALA

Pytania o możliwości rozwoju tożsamości europejskiej w Polsce

Wstęp	103
1. Tożsamość a natura ludzka	103
2. Tożsamość a kategoria „inności”	106
3. Tożsamość w perspektywie etnometodologicznej	108
4. Analiza konwersacyjna debaty o wartościach	111
4.1. Zapis rozmowy	113
4.2. Analiza	121
5. Poza perspektywą etnometodologii	126
6. Tożsamość narodowa a tożsamość obywatelska	130

NATALIA MAMUL

Białoruś: różnorodność i tożsamość

Wprowadzenie	136
1. Białoruś demokratyczna to Białoruś europejska	136
2. Tworzenie nowej państwowości w czasach współczesnych	137
3. Kulturowa, językowa i wyznaniowa różnorodność	140
Podsumowanie	147

MARCIN KOTRAS

Rola kapitału społecznego w procesie budowania społeczeństwa obywatelskiego

Wstęp	151
1. Rozwój regionalny	151
2. Kapitał społeczny	155
3. Zaufanie społeczne	163

MARCIN KOTRAS

Kształtowanie się tożsamości regionalnej w poszerzonej Europie

Wstęp	166
1. Kształtowanie się polityki regionalnej Unii Europejskiej	166
2. Zasady polityki regionalnej Unii Europejskiej	180
3. Prognozy na przyszłość	184

PAWEŁ PRZYŁĘCKI

Populizm w aspekcie ideologiczno-historycznym. Na przykładzie Polski

Wstęp	187
1. Potoczne rozumienie populizmu	187
2. Problemy z definiowaniem populizmu	190
3. Typologie populizmu	193
4. Aspekt doktrynalny	194
5. Antysystemowość współczesnych partii politycznych	197

6. Rozwój ruchu populistycznego w Polsce jako skutek transformacji systemowej	198
6.1. Przemiany polityczno-gospodarcze w Polsce po roku 1989 jako przyczyna rozwoju populizmu	199
6.2. Polska scena polityczna w latach 1997–2002	202
6.3. Populistyczne tendencje w społeczeństwie polskim	209

PAWEŁ PRZYŁĘCKI

Populizm na polskiej scenie politycznej. Na podstawie analizy treści wybranych sprawozdań sejmowych z roku 2002	216
Wstęp	216
1. Reprezentacja polityczna w Sejmie w roku 2002	219
2. Populizm na polskiej scenie politycznej w roku 2002 – omówienie wyników	221
3. Problem suwerenności w ujęciu poszczególnych partii	222
4. Ziemia jako podstawa suwerenności narodu polskiego	234
5. Stosunek polskich partii politycznych do przeszłości komunistycznej państwa polskiego	236
6. Podział społeczeństwa na „MY” (naród) – „ONI” (elity rządzące)	240
7. Niesprawiedliwość społeczna	246
8. Język populistyczny w wypowiedziach posłów	249
Podsumowanie	251

MICHAŁ SKORZYCKI

Analiza źródeł wpływów partii nacjonalistyczno-populistycznych w wybranych państwach Europy Zachodniej	260
Wstęp	260
1. Przeobrażenia krajobrazu politycznego	260
1.1. Zmierzch tradycyjnych partii?	261
1.2. Mit kryzysu demokracji	263
1.3. Nowa kultura polityczna	265
2. Wpływ obecności grup imigracyjnych na popularność nacjonalistycznego populizmu	267
2.1. Wpływ instytucji państwowych na fluktuacje poziomu integracji	268
2.2. Rasizm jako produkt transformacji systemów klasowych	270
3. Polityczne zagospodarowanie separatyzmów i tożsamości regionalnych	271
4. Narodowy populizm jako reakcja na ograniczenie możliwości finansowych państw związane z globalizacją gospodarki	275
4.1. Turystyka podatkowa	276
4.2. Dekompozycja państwa dobrobytu	277
Podsumowanie	277

MICHAŁ SKORZYCKI

Miejsce ugrupowań nacjonalistyczno-populistycznych w wybranych zachodnioeuropejskich systemach partyjnych	282
Wstęp	282
1. Zestawienie propozycji programowych partii nacjonalistyczno-populistycznych	283
1.1. Kontestacja polityki integracyjnej	283
1.2. Polityka imigracyjna	285
1.3. Kontestacja systemów partyjnych	286
1.4. Propozycje reform ustrojowych	287
1.5. Preferowany model rodziny	288

2. Czy partie nacjonalistyczno-populistyczne zajmą miejsce lewicy? analiza miejsca organizacji nacjonal-populistycznych w polityce europejskiej	289
2.1. Przejmowanie elektoratu lewicy i kwestia szowinizmu dobrobytu	289
2.2. Nacjonalistyczny populizm w kontekście erozji tradycyjnych podziałów politycznych	292
2.3. Teraźniejszość tradycyjnego kontinuum identyfikacji politycznej	295
3. Wpływ działalności stronnictw nacjonalistyczno-populistycznych na decyzje polityczne władz wybranych państw Europy Zachodniej	296
3.1. Działania FPÖ wymierzone przeciwko projektowi roszczenia Unii Europejskiej	296
3.2. Działalność antyimigracyjna partii narodowego populizmu	298
Podsumowanie	301

STANISŁAW KOSMYNKA

Specyfika współczesnego terroryzmu religijnego	305
Wstęp	305
1. Interpretacja nakazów wiary w relacji <i>sacrum</i> – przemoc	307
2. Przeżywanie wiary a percepcja misji	310

STANISŁAW KOSMYNKA

Czynniki kształtujące tożsamość terrorysty w perspektywie ewolucji ujmowania terroryzmu	320
Wstęp	320
1. Problemy definicyjne	322
2. Czynniki kształtujące tożsamość terrorysty	326
3. Kształtowanie się terroryzmu – aspekt historyczny	333

Indeks osób	343
-----------------------	-----